

пропонувати школярам визначити послідовність подій у тексті, головну думку прочитаного, висловити оцінні судження, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки тощо.

Невід'ємною складовою у формуванні читацької компетентності є уроки позакласного читання. Їхня основна мета – сформувати навички читання та читацьку самостійність учнів, виробити позитивне ставлення школярів до читання з власної ініціативи. Отже, чим раніше дитина візьме в руки «свою» книгу, тим швидше процес читання перетвориться в насолоду, осмислення – у потребу читати. Для того, щоб підтримати інтерес до читання, впроваджуємо різноманітні форми уроків: *урок-гра, урок-змагання, урок-казка, урок-подорож, урок-КВК, урок-вікторина, урок-свято та ін.* Якщо діти осмислено, швидко, виразно читають, переказують прочитане, будують усні та письмові монологічні висловлювання, складають текст, беруть участь у діалозі в процесі обговорення прочитаного, вміють ставити запитання, висловлювати свою думку, вміють працювати з книжкою, висловлюють оцінні судження, то, вважаємо, читацьку компетентність у школярів сформовано.

### **Література**

1. Вашуленко О. В. Читацька компетентність молодшого школяра : теоретичний аспект. Дайджест 1. 2011. 94 с.

2. Логачевська С. Критичне мислення і диференціація на уроках читання. *Початкова школа*. 2004. № 7. С. 26.

## **ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ЧИТАННЯ ЗАСОБАМИ АВТЕНТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У СТАРШИХ КЛАСАХ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ**

*Колеснік Анна*

Вінницький державний педагогічний університет

імені Михайла Коцюбинського

Підручники, за якими вивчається сьогодні іноземна мова у навчальних закладах, написані не носіями мови, а це означає відсутність у них автентичних матеріалів. Використання таких підручників вимагає від учителя творчого підходу в підготовці до уроку, а саме: пошуку матеріалів, у яких подано відомості про культуру країни, мова якої вивчається, звичаї, традиції, спосіб життя та культуру спілкування. Використання автентичних матеріалів не лише мотивуватиме учнів до вивчення іноземної мови, але й сприятиме їхньому особистісному розвитку завдяки пізнанню культури іншого народу. Сьогодні основним завданням вивчення іноземної мови в загальноосвітньому закладі є формування іноземної комунікативної компетентності відповідно до вимог нової української школи.

Вищезначена тематика досліджувалася такими вітчизняними і зарубіжними науковцями й педагогами: А. Є. Бабайлова, Д. В. Малявін, Л. Г. Морська, А. Г. Неділько, А. С. Пелишенко, О. М. Шерстюк, проте, незважаючи на достатню кількість розвідок, багато аспектів з цієї проблеми залишаються малодослідженими.

Перш за все застосування автентичних матеріалів сприяє підвищенню комунікативно-пізнавальної мотивації, забезпечує можливість одночасного звернення до мови й культури.

Хоча в сучасному світі та серед представників молодого покоління, читання втратило своє місце, загальновідомим залишається те, що воно не лише збагачує людину духовно, але й дозволяє їй ширше пізнати навколишній світ. Читання іноземною мовою не стало винятком, тому має практично те саме значення. У сучасних підручниках подано такі тексти для читання, зміст яких виходить за межі інтересів учнів, що стає причиною втрати мотивації навчання, а також і втрати сенсу читання як виду мовленнєвої діяльності [2, с. 3]. Саме тому, обираючи тексти для читання, необхідно враховувати інтереси й потреби школярів, але не менш важливим є сам зміст тексту, його новизна та практична зорієнтованість наявної інформації – такі тексти викликать зацікавленість у читачів.

Цю проблему можна вирішити шляхом використання в освітньому процесі автентичних текстів. Саме автентичний текст суттєво відрізняється від інших своєю інформативністю, адже відповідно до тлумачного словника української мови, слово «автентичний» – той, який походить з першоджерела [3, с. 10]. Тобто, автентичні тексти – це оригінальні тексти, які написані носіями мови для носіїв мови.

До них належать тексти, передруковані з газет і журналів, різного роду оголошення (афіші, реклама, вивіски, розклад), листи, кореспонденція, програми радіо і телебачення, художні тексти.

За характером їх зазвичай поділяють на прагматичні (оголошення, меню, розклад транспорту і т. п.), публіцистичні (газетні та журнальні статті), художні. Використання різних автентичних матеріалів під час вивчення іноземної мови залежить, насамперед, від рівня сформованості комунікативної компетенції учнів.

Використання подібного матеріалу в навчанні робить його ефективним, забезпечує створення атмосфери реального володіння мовою, моделюючи повсякденні ситуації.

Читаючи, школярі не лише долучаються до нового для них світу, а й починають орієнтуватися в ньому, навчаються визначати загальнолюдські цінності й отримують моральне задоволення від самого процесу читання. Цілком справедливо з цього приводу колись сказав Піфагор: «Для пізнання моралі будь-якого народу намагайся перш за все вивчити його мову».

Відповідно до класифікації видів читання за комунікативними цілями (за С. К. Фоломкіною) [1, с. 22], фахівцю будь-якої сфери варто опанувати наступні види читання:

- оглядовий – для отримання уявлення про текст;
- пошуковий – з метою пошуку потрібної інформації;
- вивчальний – щоб розібратися у всіх деталях тексту.

Вид читання обирається залежно від мети, яку вчитель ставить на уроці. Наприклад, для розвитку вмінь читати з повним розумінням змісту (вивчальне

читання) можна використовувати різного роду буклети: рекламу, театральні програми, а також уривки з художньої літератури, рецепти, листи. Проте, найбільшої уваги заслуговує читання художніх текстів іноземною мовою, адже саме тут зустрічаються діалоги з різними формами ввічливості, фонова лексика. Все це розширює лінгвістичні та країнознавчі знання учнів, дозволяє їм краще зрозуміти специфіку та своєрідність іншої мови й культури [5, с. 26].

Використання автентичних текстів сприяє формуванню комунікативної компетенції, що є основною метою навчання іноземної мови. При цьому виявляються задіяними всі складові комунікативної компетенції:

- лінгвістична компетенція, оскільки під час вивчення різних тем є можливість значно розширити активний і пасивний лексичний запас;
- соціолінгвістична компетенція, тобто використання мовних форм залежно від конкретної ситуації спілкування й контексту; читання в цьому випадку виконує роль засобу навчання, а автентичний текст максимально наближає до реальної ситуації, в якій учні можуть опинитися в повсякденному житті;
- дискурсивна компетенція, яка передбачає оволодіння вміннями організації мовлення, вмінням побудувати її чітко, логічно, послідовно; автентичний текст допомагає розвинути в школярів уміння сприймати, розуміти й інтерпретувати письмове джерело інформації;
- соціокультурна компетенція – використання різних автентичних текстів на різних етапах навчання дозволяє розширити уявлення учнів про культуру, традиції, стиль життя, налаштовує на діалог культур.

Таким чином, використання автентичних текстів у різних видах читання сприяє не лише формуванню іншомовної комунікативної компетенції, а й пробудженню пізнавальної мотивації, що стає основою для навчання опосередкованого спілкування [4, с. 63].

## Література

1. Неділько А. Г. До питання застосування автентичних матеріалів для навчання іноземних мов. *Іноземні мови*. 2010. № 4. С. 11–12.

2. Борецька Г. Е. Методика формування іншомовної компетентності у читанні. *Іноземні мови*. 2012. № 1. С. 3–8.
3. Словник української мови: в 11 т. 1970. Т. 1. С. 10.
4. Комарова І. І. Соціокультурний компонент в змісті навчання іноземній мові. *Сучасні концепції викладання іноземних мов у середній та вищій школі*. Матеріали міжвуз. наук.-практ. конф. Вінниця, 2000. С. 61–65.
5. Морська Л. Г. Сучасні тенденції у викладанні іноземних мов для спеціальних цілей *Іноземні мови*. 2002. № 2. С. 23.

## **ЛІТЕРАТУРНА ГРА ЯК СКЛАДОВА УРОКІВ ЧИТАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ**

*Кравчук Анна*

Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж»  
Волинської обласної ради

На сучасному етапі розвитку суспільства першочерговим завданням школи є різнобічний розвиток, освіта та соціалізація людини, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна жити в суспільстві, має прагнення до самовдосконалення та, навчаючись протягом усього життя, готова до самореалізації. Знання та вміння, взаємопов'язані з ціннісними орієнтаціями учня, формують його життєві компетентності, необхідні для успішної самореалізації в житті, навчанні та роботі.

Важливою складовою цього завдання є змагання за високу якість знань і вмінь школярів, формування навичок самостійної роботи, виховання творчої особистості. Роль початкової школи у вирішенні цієї проблеми є визначальною.

Один із шляхів літературного розвитку молодших школярів пов'язаний з використанням ігрових технологій, оскільки вони органічно поєднують триєдину мету навчання: навчальну, розвивальну, виховну.

Термін «літературна гра» має подвійне значення. По-перше, це мистецька творчість, гра з художніми засобами за законами мистецтва, рівнозначна будь-